

EPÍLEG

LA POESIA IMMEDIATA

Tots aquells poemes en els quals el tema és el Poema,
tota una poesia que no té altra matèria que ella mateixa.
Què diríem d'una pregària l'objecte de la qual fos la religió?

E.M. CIORAN

Fa més d'una dècada que vaig decidir que la poesia o era formal o no era. Que en la batalla entre els poetes casuals i els poetes abstractes, jo em situaria al mig, però sempre en el camp de la poesia formal. Ho sé, una mica de costat, ja que la meva tria va ser el vers blanc, sempre entre l'heptasil·lab i el decasil·lab, cosa que em permetia sovintejar-ho tot i aplicar les lliçons dels grans reformadors de la poesia catalana del segle xx, és a dir, de Foix, Ferrater i Bauçà. Així vaig escriure dos llibres i vaig fer front a un tercer que vaig llençar a les escombraries. Aquell llibre frustrat em va deixar trastocat i va haver-hi un temps en què vaig pensar que la poesia havia fugit per no tornar mai més. La vida... A poc a poc, va tornar, de nit, amagada dins el meu quadern de les penes que vaig decidir engegar per veure si era capaç d'escriure, almenys, encara que només fos per odiar. Aleshores, vaig covar l'esperança de recuperar aquell llibre perdut. En va. No hi havia res a fer. Però va passar que vaig ser víctima d'un terratrèmol, em vaig veure dalt d'un precipici i vaig decidir saltar, sense saber on m'estimbaria. Per sort, vaig caure dret, amb alguna contusió, alguna rascada, i la poesia va brollar de cop, amb una força inaudita. Va ser com si m'hagués ficat dins un túnel travessat per un doll d'aigua que corria a cent quilòmetres per hora amb mi al damunt que intentava surfejar-lo com podia. Llavors, què? Què podia fer? Havia d'esperar que les coses passessin, que els anys em curessin els blaus, les

ferides, per mirar-ho tot de nou, ferraterià, i escriure'n el resultat? Què passaria si la poesia tornava a tocar el dos? No, vaig exclamar. I vaig veure'm abocat, enfollit, en l'adolescent, adotzenat, vers lliure. I què?, vaig dir-me, tants anys conreant les formes bé han de servir per trencar-les, oi? Així que vaig tirar pel dret a fi de transcriure, gairebé immediatament, tot el que corria davant meu, dins meu, escudat en l'ultraisme *porteño*, de Gironde al Borges de *Fervor de Buenos Aires*, que tant m'havien agradat de jove, sense oblidar que els poemes havien de cantar, que els poemes no havien de ser allò que se'n diu prosa retallada.

Durant els tres anys en què vaig tenir aquest llibre al cap, de 2015 a 2017, vaig parir més de cent poemes, cosa que és una autèntica barbaritat. Va ser una manera d'explicar la meua vida en vers amb passió, amb emoció, sense oblidar que la poesia no deixa de ser una forma de ficció, ja que un cop emmotlles el que vius o veus dins un poema, encara que sigui un minut després del que has viscut o vist, entres en el terreny de la recreació, és a dir, en el de la ficció o, potser, l'autoficció. Tens tota la llibertat de canviar d'escenari, de personatges, fins i tot de sensacions íntimes, amb l'objectiu de localitzar allò tan difícil que és l'art, l'epifania, el mot precís en el moment just. Potser per això sempre he pensat que la poesia de l'experiència, tant del segle xx (per sort, Ausiàs March va deslliurar-se del mal, si no en seria el capità), és una bajanada monumental, com si les *Elegies de Duino* no poguessin encasellar-se aquí. O no són fruit de l'experiència de Rilke, els seus poemes? Unes elegies, a més a més. Crec que l'única frontera possible entre poemes, entre poetes, és la que separa el concret de l'abstracte, entre la que parteix d'una anècdota i la que surt d'una idea, tot i que un segle després de la teoria de la relativitat hauríem de deixar de pensar en la poesia com si esperéssim a la plaça del poble l'última aventura de Tirant lo Blanc.

El que és cert, almenys per a mi, és que mentre escrivia aquest llibre qualsevol vers blanc, qualsevol motlle, se'm feia petit, en un no

res s'esquerdava per tots els cantons per mor de la riuada. Els versos sortien a balquena i res no els podia contenir. Més tard, quan tot va assolir un punt de normalitat, la forma també va tornar. Potser per això he pensat molt en *Intimitat* de Hanif Kureishi, en el seu Jay, tot i que jo, la meua vida, no té res a veure amb aquest personatge i les seves circumstàncies. Però hi he pensat perquè em vaig veure, com ell, ficat dins un huracà de destí incert. L'amor, la passió, em van salvar. Quan queia, varen plantar-me un terra per on caminar, un punt de vista, una manera de mirar les coses i escriure. Si el llibre es diu *Joia* en lloc d'*Intimitat* és perquè hi ha un altre llibre, privat, amb un sol lector, que va creixent així que passen els dies, i posar *Intimitat* a *Joia* seria com enganyar els lectors, ja que seria mostrar l'arbre sense deixar veure el bosc.

Hi ha una escena de *Sylvia*, la discreta pel·lícula que narra la relació entre Ted Hughes i Sylvia Plath, en què ella està neguitosa perquè és incapaç d'escriure res i li diu al seu home que quan ell surt a passejar, torna a casa amb un poema, cosa que ella no sap fer. Són dins una barca, al sud d'Anglaterra. Ell se la mira i li comenta que potser no ha de buscar a fora, que potser ha de buscar a dins, que potser ha d'escriure d'ella mateixa. Sylvia calla i entén que Ted, el malvat Ted, potser té raó. Feia molts anys que m'evitava fins a aquest llibre i no diré que tot el que vaig publicar fins a *Felanitx* em soni aliè, però sí que, llevat d'una desena de poemes, puc afirmar que tot era una mica, ras i curt, fals. Gràcies a la immediatesa vaig poder intuir la meua veu, per esfullar-la de literatura i pretensions, de voler ser el que no ets. I en aquest llibre hi ha el resultat d'això, d'uns anys de joia. Una petita mostra del que puc mostrar.

A.G.

Setembre de 2022

TAULA

9 El passat

1

13 Juliol

14 El món

15 La finestra

16 Una cançó

17 Els adverbis

18 La proximitat

19 A Mart

20 La clau

21 Segona persona del singular

22 El tacte

23 La feblesa

24 La intimitat

25 Un ball

26 Desvestir-se

27 Objectes i flors

28 Les cases

29 El fred

30 Breu història dels besos

31 Els pronoms

32 La memòria del cos

33 Nedar

34 La lentitud

35 Els neguits

36 Conjuncions coordinades

37 Pietà

38 Un tren

- 39 Margalides
40 Guillerics, 15 / Jaume Giralt, 5

2

- 43 El dialecte
44 T'adorms
45 La història
46 Aquesta tarda
47 La plaça
48 El camí
49 La bellesa

3

- 53 Interior (2017)
61 Epileg